

Anatomiye Giriş

Anatomi Nedir?

Anatomi geniş anlamda vücudun normal şeklini, yapısını; vücudu oluşturan organları ve bu organlar arasındaki yapısal, görevsel ilişkileri inceleyen bilim dalıdır.

Anatomiye İnceleme Şekilleri

Bölgesel Anatomi (Topografik Anatomi):

Vücut, bölgelere ayrılır ve bu bölgelerde bulunan doku ve organlar dıştan içe incelenir.

Yüzeysel Anatomi:

Canlı üzerinde organları elle, gözle veya radyolojik, endoskopik olarak inceleyen daldır.

Kesitsel Anatomi (Radyolojik Anatomi):

BT MR gibi görüntüleme yöntemlerinin temelini oluşturan, vücudun değişik açılardan ve birkaç milimetrelik ince dilimlere ayrılması ile elde edilen görüntüler incelenir.

Klinik Anatomi:

Sistematik, topografik ve cerrahi anatomiye kapsayan bilgilerin klinikte canlı insan üzerinde uygulamasını yapan anatomi dalıdır.

Estetik (Artistik) Anatomi:

Çeşitli durumlarda vücudun dış şeklinde oluşan değişiklikleri ve nedenlerini inceleyen daldır; daha çok ressam ve heykeltıraşları ilgilendirir.

Anatomik Duruş Nedir?

Ayakta duran, baş ve gövdesi dik, gözlerin tam karşıya baktığı, kolları yanlarda aşağıya sarkık, avuç içi öne bakan, ayakları bitişik bir kişiye ait duruşa denir.

Düzlemler

- Planum sagittale
- Planum frontale (coronale)
- Planum transversum (horizontale)

Planum sagittale:

Sagittal Düzlem: Önden arkaya ve yukarıdan aşağıya doğru uzanan düzlemlerdir.

Vücudu SAĞ ve SOL iki parçaya ayırır.

- Tam orta hattın geçerek vücudu **iki eşit** parçaya bölenine median düzlem denir.

Planum frontale (coronale):

Frontal (coronal) Düzlemler: Vücut boyunca, vücudu sağdan sola kesen düzlemlerdir.

Vücudu ÖN ve ARKA bölümlere ayırır.

Planum transversum (horizontale):

Transvers(horizontal) Düzlem: Vücudu enine kesen düzlemlerdir.

Vücudu ÜST ve ALT bölümlere böler.

Anatomide Sık Kullanılan Terimler

Anterior: Ön, önde, ön tarafta bulunan.

Posterior: Arkada, geride bulunan.

Dexter: Sağ, sağdaki, sağda olan.

Sinister: Sol, sol tarafta olan.

Inferior: Daha altta, aşağıda olan.

Superior: Daha üstte, yukarıda olan.

Externus: Dış tarafta olan; dış tarafla ilgili.

Internus: İç tarafta olan; iç tarafla ilgili.

Axialis: Eksen ile ilgili olan.

Centralis: Merkezi, merkezde bulunan.

Coronalis: Alna paralel olan planla ilgili olan.

Cranialis: Baş tarafında olan.

Distalis: Gövde merkezinden daha uzakta bulunan.

Peripheralis: Çevre ile ilgili olan.

Superficialis: Yüzeysel, sathi olan.

Sagittalis: Ok (ön-arka) istikametinde olan.

Longitudinalis: Uzunlamasına olan.

Medius: İki şeyin arasında bulunan.

İnsan Vücudunun Bölümleri

I. Caput (baş)

II. Collum (boyun)

III. Truncus (gövde)

a.Thorax (göğüs)

- b. Abdomen (karın)
- c. Pelvis (leğen)
- d. Dorsum (sırt)

IV. Üst taraf (Extremitas superius)

- a. Omuz (Omos)
- b. Kol (Brachium)
- c. Önkol (Antebrachium)
- d. El (Manus)

V. Alt taraf (Extremitas inferius)

- a. Kalça (Gluteus)
- b. Uyluk (Femur)
- c. Bacak (Crus)
- d. Ayak (Pes)

EKSENLER (AXIS)

Sagittal Eksen (Axis sagittalis): Önden arkaya ve yere paralel olarak uzanır.

Transvers Eksen (Axis transversalis): Sağdan sola ve yere paralel olarak uzanır.

Vertikal Eksen (Axis verticalis): Yukarıdan aşağıya ve yere dik olarak uzanır.

Anatomik Hareketler

Fleksiyon: Bükülme anlamında kullanılır. Bu hareket ile eklemi oluşturan iki kemik arasındaki açı daralır. Bu hareket transvers eksen çevresinde gerçekleşir.

Ekstansiyon: Fleksiyon sırasında bükülen eklemi düzelmesine denir. Fleksiyon hareketi ile aynı düzlemde yapılır.

Abduksiyon: Bir ekstremitenin sagittal ekseninde orta hattın uzaklaşmasına denir.

Adduksiyon: Bir ekstremitenin orta hatta yaklaşmasına verilen isimdir.

Sirkumduksiyon: Art arda yapılan fleksiyon-ekstansiyon, abduksiyon-adduksiyon hareketlerinin bir kombinasyonuna sirkumduksiyon denir. Örneğin kol ile omuz eklemi dairesel hareketin yapılması.

Rotasyon: Ekstremitenin ortasından geçen dik eksen etrafında yaptıkları dönme hareketidir. Diğer bir ifadeyle vücudun herhangi bir parçasının kendi eksenini etrafında yaptığı hareket verilen isimdir.

Ekstremitenin yan kenarını öne çeviren rotasyona **iç rotasyon**, arkaya çeviren rotasyona **dış rotasyon** adı verilir.

Önkoldaki iç rotasyon hareketine özel olarak **pronasyon**, dış rotasyon hareketine de **supinasyon** denir.

Inversiyon: Ayak tabanını içe doğru çevirme hareketine denir.

Eversiyon: Ayak tabanını dışa doğru çevirme hareketine denir.

Protraksiyon: Alt çenenin öne doğru kayması durumudur.

Retraksiyon: Alt çenenin arkaya doğru kayması durumudur.

Elevasyon: Alt çenenin kapanması durumudur.

Depresyon: Alt çenenin açılması durumudur.

Oppozisyon: El başparmağının küçük parmağa yaklaştırma hareketine denir.

Repozisyon: Eski pozisyona geri getirme.